

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๖/๒๕๕๗

วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ยื่นคำร้อง
ต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ
องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ และคณะ
รวม ๕๕ คน ในฐานะผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อได้ยื่นคำร้องขอ พร้อมทั้งรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้
ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญสี่คน (ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน) ออกจากตำแหน่ง และแบบรับรอง
ลายมือชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่
๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕

ประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบแล้วพบว่า คำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
จึงได้มีหนังสือส่งคำร้องขอไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ประกอบกับพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๓
เพื่อดำเนินการไต่สวนตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนได้คัดค้านว่า ประธานวุฒิสภายังไม่ได้ตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอน
ตลอดจนรายชื่อและคุณสมบัติของผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนว่า มีความถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมาย

บัญญัติหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๓ ได้บัญญัติว่า เมื่อประธานวุฒิสภารับคำร้องขอแล้วให้ดำเนินการตรวจสอบ และพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้วให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว ดังนั้น เมื่อประธานวุฒิสภาได้มีหนังสือส่งคำร้องขอให้ถอดถอนฯ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ พร้อมทั้งระบุด้วยว่าได้ตรวจสอบแล้วพบว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงต้องถือว่าคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องและครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๓ แล้ว และเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการต่อไป จึงดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามคำร้องขอดังกล่าว

ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนได้มีหนังสือโต้แย้งหรือคัดค้านเกี่ยวกับจำนวนประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนมาโดยตลอด คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นว่า แม้ต้องถือว่าคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องและครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๓ และเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถตรวจสอบหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในเรื่องดังกล่าวได้ก็ตาม แต่เพื่อความชัดเจนและเพื่อความเป็นธรรมแก่ฝ่ายผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีหนังสือสอบถามไปยังประธานวุฒิสภาว่าได้ตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอนว่า ถูกต้องครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๑ แล้วหรือไม่

ประธานวุฒิสภาได้มีหนังสือแจ้งว่า คำร้องขอให้ถอดถอนได้ดำเนินการครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติทุกประการ ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๑

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า หนังสือของประธานวุฒิสภาดังกล่าวยังไม่ชัดเจนเพียงพอ จึงมีหนังสือสอบถามประธานวุฒิสภาอีกครั้งหนึ่งว่า ประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบว่าผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ วรรคสอง แล้ว หรือไม่

และได้ตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

ประธานวุฒิสภาได้มีหนังสือแจ้งว่าได้ตรวจสอบผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนแล้ว พบว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ วรรคสอง ส่วนการตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนของประชาชน นั้น พิจารณาเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ แล้ว เห็นว่าประธานวุฒิสภาไม่มีหน้าที่ต้องตรวจสอบ อย่่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นดังกล่าว ได้ให้สำนักงานทะเบียนกลางตรวจสอบรายการบุคคลดังกล่าว โดยใช้เลขประจำตัวประชาชนจากรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนฯ กับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้วผลการตรวจสอบปรากฏว่า มีรายการบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านจำนวน ๕๔,๓๕๒ คน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งว่าได้มอบหมายให้นายณฤช เสวตนันท์ ทนายความผู้รับมอบอำนาจ ติดต่อกับสำนักทะเบียนกลางเพื่อตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และได้รับแจ้งว่าในจำนวนประชาชนผู้เข้าชื่อเสนอคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภา ๕๔,๓๕๒ คน นั้น พบข้อมูลผู้เสียสิทธิ จำนวน ๕,๒๘๘ คน จึงเหลือจำนวนประชาชนผู้เข้าชื่อที่มีสิทธิเสนอคำร้องเพียง ๔๙,๐๖๔ คน ซึ่งไม่ครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ บัญญัติไว้ อันมีผลทำให้คำร้องขอของผู้เข้าชื่อที่ประธานวุฒิสภาส่งมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อไต่สวนนั้น เป็นคำร้องขอที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และสำนักทะเบียนกลางได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งเรื่องการตรวจสอบรายการบุคคลผู้เข้าชื่อร้องขอถอดถอนแล้ว

คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกรรมการ ป.ป.ช. เสียงข้างมาก จำนวน ๕ คน เห็นว่า ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนโต้แย้งคัดค้านว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนมีจำนวนไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ กำหนดไว้ อันเป็นประเด็นว่า ประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องและครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๓ ได้กำหนดไว้แล้ว หรือไม่ ซึ่งประธาน

วุฒิสภาก็ได้มีหนังสือชี้แจงยืนยันว่า ได้ตรวจสอบผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนแล้ว พบว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ วรรคสอง แต่ประธานวุฒิสภาไม่มีหน้าที่ตรวจสอบความมีตัวตน และการเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนของประชาชน กรรมการ ป.ป.ช. เสียข้างมากจึงเห็นว่กรณีนี้นำไปสู่ปัญหาข้อกฎหมายว่า การตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) เป็นหน้าที่ของประธานวุฒิสภาหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องตรวจสอบ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ในหมวด ๕ ว่าด้วยการถอดถอนจากตำแหน่งแล้ว ไม่ปรากฏว่ากฎหมายได้บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ในการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ แต่ประการใด คงบัญญัติเพียงว่าเมื่อประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็วเท่านั้น กรณีจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรตามรัฐธรรมนูญ สมควรเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

กรรมการ ป.ป.ช. เสียข้างน้อย จำนวน ๒ คน เห็นว่า ส่วนการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีร้องขอให้ถอดถอนดังกล่าว ตามที่คณะอนุกรรมการไต่สวนเสนอ การโต้แย้งคัดค้านของฝ่ายผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน และการชี้แจงข้อเท็จจริงของประธานวุฒิสภา สามารถฟังเป็นยุติและพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ เพิ่มเติมอีก

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติโดยเสียงข้างมาก ๕ เสียง ว่ามีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ว่า

(๑) คำร้องขอให้ถอดถอนฯ ที่ประธานวุฒิสภาส่งมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นคำร้องขอที่ถูกต้องครบถ้วนชอบด้วยกฎหมาย ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือไม่ หรือจะต้องตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ ก่อน

(๒) การตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนเป็นผู้เสียสิทธิตามข้อ (๑) เป็นหน้าที่ของประธานวุฒิสภา หรือเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๓) หากผลการตรวจสอบประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่ามีประชาชนผู้เสียสิทธิฯ รวมอยู่ด้วย อันเป็นผลให้มีประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนที่มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และไม่เป็นผู้เสียสิทธิฯ มีจำนวนไม่ถึงห้าหมื่นคนแล้ว จะถือว่าคำร้องขอให้ถอดถอน เป็นคำร้องขอที่ถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้น คือ ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ กำหนดให้มีขึ้น และกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๓๐๑ จึงอยู่ในความหมายของ “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๘ - ๖๒/๒๕๕๓ ซึ่งวินิจฉัยว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ และกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และมีสิทธิเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

สำหรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ในการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนบุคคลตามที่ประธานวุฒิสภาส่งให้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ใช้อำนาจหน้าที่ในการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนแล้ว เพียงแต่การใช้

อำนาจหน้าที่นั้นยังไม่เสร็จสิ้นกระบวนการด้วยการลงมติว่าคำร้องขอให้ถอดถอนดังกล่าวนี้มีมูลหรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกระบวนการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอน ได้โต้แย้งว่าจำนวนประชาชนผู้เข้าชื่อขอให้ถอดถอนมีไม่ครบ ๕๐,๐๐๐ คน เพราะมีผู้ที่เสียสิทธิในการเข้าชื่อขอให้ถอดถอนรวมอยู่ด้วย และการครบจำนวนของผู้เข้าชื่อเป็นเงื่อนไขของความสมบูรณ์ของคำร้องขอให้ถอดถอนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ ซึ่งเมื่อถูกโต้แย้งเช่นนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่ดำเนินการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนต่อไป และอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบว่า ประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน นอกจากจะมีตัวตนจริงตามบัตรประชาชนแล้ว ยังเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยไม่ได้เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งทำให้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วย ซึ่งเป็นปัญหาที่ยังไม่มีข้อยุติว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้ส่งคำร้องขอให้ถอดถอนไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ดังนั้น เมื่อปัญหาในการพิจารณาว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนที่ประธานวุฒิสภาส่งให้ จนเสร็จสิ้นกระบวนการต่อไป ได้หรือไม่ และปัญหาว่าองค์กรใดระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับประธานวุฒิสภา จะเป็นผู้ตรวจสอบความเป็นผู้เสียสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา อันทำให้เป็นผู้ที่เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบัญญัติไว้ ยังไม่มีข้อยุติประกอบกับผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนก็ได้โต้แย้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในระหว่างการดำเนินการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนต่อไปและเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงแล้ว เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้เสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปได้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ ประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบว่า ผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยไม่ได้เป็นผู้เสียสิทธิในการเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ดังนั้น เห็นควรพิจารณากำหนดประเด็นในการพิจารณาวินิจฉัยตามลำดับ รวม ๓ ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานวุฒิสภา เป็นผู้มีหน้าที่ในการตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่พ้นจากตำแหน่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยไม่ได้เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๓๐๔ บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๗ ออกจากตำแหน่งได้ คำร้องขอดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภา ออกจากตำแหน่งได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

มาตรา ๓๐๕ บัญญัติว่า “เมื่อได้รับคำร้องขอตามมาตรา ๓๐๔ แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการไต่สวนโดยเร็ว

เมื่อไต่สวนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำรายงานเสนอต่อวุฒิสภา โดยในรายงานดังกล่าวต้องระบุให้ชัดเจนว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดมีมูลหรือไม่เพียงใด พร้อมทั้งระบุเหตุแห่งการนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดเป็นเรื่องสำคัญ จะแยกทำรายงานเฉพาะข้อนั้นส่งไปให้วุฒิสภาพิจารณาไปก่อนก็ได้

ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลนับแต่วันดังกล่าว ผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภาจะมีมติ และให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๐๖ และอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไป

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งให้ตามวรรคสี่ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุนข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากัน เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน ก็ได้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๐ บัญญัติว่า “กรณีประชาชนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้องและรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน

ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อต้องไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภาก่อนเริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอ”

มาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “การร้องขอให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๐ ต้องทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน และต้องระบุ

พฤติการณ์ที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ เป็นข้อๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์ร้ายรายผิดปกติ
ต่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใด และต้อง
ระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวน
ข้อเท็จจริงต่อไปได้ และให้ยื่นคำร้องขอดังกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา”

มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า “เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการ
ตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑
หรือมาตรา ๖๒ หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้อง
หรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

ให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ
แจ้งจากประธานวุฒิสภา”

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ มาตรา ๓๐๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ แล้ว
การที่ประชาชนจะยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓
ให้ถอดถอนบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ นั้น คำร้องขอจะต้องมีความถูกต้องและครบถ้วน
ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตฯ ดังกล่าว อันเป็นเงื่อนไขของการเป็นคำร้องขอที่จะดำเนินการต่อไปได้ คือ ผู้มีสิทธิเข้าชื่อ
ร้องขอ ต้องเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการที่ประชาชน
จะเข้าชื่อร้องขอ ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ซึ่งขณะพิจารณาคำร้องนี้ คือ “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒” โดยบัญญัติหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ในหมวด ๕ ว่าด้วยการถอดถอนจากตำแหน่ง
สรุปว่า

๑. ขั้นตอนของประชาชน

๑.๑ ต้องมี “ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ” จำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคน เพื่อดำเนินการจัดทำ
คำร้องและรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน

๑.๒ “ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ” และ “ผู้เข้าชื่อ” ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งขณะพิจารณา คำร้องนี้ คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยบัญญัติไว้ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๔ มาตรา ๒๐ ถึงมาตรา ๒๓

๑.๓ “ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ” ต้องไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภาก่อนเริ่มรวบรวมรายชื่อ ประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอ

๑.๔ คำร้องขอให้ถอดถอน ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชน พร้อมสำเนาบัตรประชาชน บัตรประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ ที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตัวได้ ลงลายมือชื่อผู้ร้องขอ ระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน และระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาและระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

๑.๕ ให้ยื่นคำร้องขอดังกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา

๒. ขั้นตอนของประธานวุฒิสภา คือ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้วให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๖๑ หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว แต่หากเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไปและให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

๓. ขั้นตอนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓.๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยในการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

๓.๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง และมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลหรือไม่ ซึ่งหากมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ก็ให้ข้อกล่าวหาข้อนั้น ตกไป และให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานไปยังประธานวุฒิสภา แต่ถ้ามีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล ก็ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานวุฒิสภา ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้จนกว่าวุฒิสภาจะมีมติ

พิจารณารับขึ้นตอนต่างๆ ในกระบวนการที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน เข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่งแล้ว เห็นว่า ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อเป็นลำดับแรก คือ “ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ” เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตฯ มาตรา ๖๐ บัญญัติไว้ชัดเจนว่าเป็นหน้าที่ของผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อที่จะต้องรับรองลายมือชื่อ ของประชาชนที่เข้าชื่อ ต่อจากนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อลำดับต่อมา คือ “ประธานวุฒิสภา” เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๓ ได้บัญญัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาเมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ตรวจสอบและพิจารณา ว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตฯ มาตรา ๖๑ หรือไม่ ทั้งนี้ การจะพิจารณาว่าหน้าที่ของประธานวุฒิสภาดังกล่าว หมายถึง การตรวจสอบในเรื่องใดบ้าง นั้น พิจารณาถ้อยคำในมาตรา ๖๓ ประกอบมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ แล้ว เห็นว่า การร้องขอให้ถอดถอนบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่ง เป็นเรื่อง ที่กระทบต่อสถานะในการดำรงตำแหน่งของบุคคล พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตฯ จึงได้กำหนดขั้นตอนการเสนอคำร้องขอโดยประชาชนไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้มีการร้องขอให้ถอดถอนในลักษณะที่เป็นการก่อกวนกัน การตรวจสอบคำร้องขอของ ประธานวุฒิสภา และหากเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ประธานวุฒิสภาจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือ ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ ดำเนินการให้ถูกต้องหรือครบถ้วน แสดงว่ากฎหมายต้องการให้ประธานวุฒิสภา เป็นผู้ที่มีหน้าที่กลั่นกรองคำร้องขอว่า ถูกต้องและครบถ้วน เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ ก่อนที่จะรับไว้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญต่อไป

ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนและสิทธิของผู้เข้าชื่อร้องขอซึ่งเป็นประเด็นตามคำร้อง นั้น ประธาน วุฒิสภามีหน้าที่ต้องตรวจสอบทั้งความเป็นผู้มีสิทธิเข้าชื่อและจำนวนผู้เข้าชื่อในคำร้องขอ โดยในส่วน ของการเป็นผู้มีสิทธิเข้าชื่อนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๓

ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่งได้ โดยกำหนดให้หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอคำร้องขอต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ข้อนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๔ มาตรา ๒๐ ถึง มาตรา ๒๓ โดยมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ หรือแจ้งเหตุแล้ว แต่เหตุนั้นมีสาเหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้ง โดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้นั้นเสียสิทธิดังต่อไปนี้ (๗) สิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคล ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” การพิจารณาถึงความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ จึงต้องพิจารณาความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ได้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) จากการไม่ไปปฏิบัติหน้าที่เลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ด้วย

ดังนั้น ประธานวุฒิสภาจึงมีหน้าที่ในการตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นั้น ถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ โดยมีผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยไม่เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ครบจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ บัญญัติไว้หรือไม่ ก่อนที่จะส่งคำร้องขอดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ต่อไป

ประเด็นที่สอง คำร้องขอให้ถอดถอนฯ ที่ประธานวุฒิสภาส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๓ เป็นคำร้องขอที่ถูกต้องครบถ้วนชอบด้วยกฎหมาย ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงหรือไม่ หรือจะต้องตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนเป็นผู้เสียหายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียหายเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ ก่อน

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อได้พิจารณาวินิจฉัยตามประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า การที่คำร้องขอให้ถอดถอนจะเข้าสู่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการได้สวนต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ได้ ก็จะต้องผ่านการตรวจสอบและพิจารณาของประธานวุฒิสภาก่อนว่าคำร้องขอนั้นถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ ก่อน ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามคำร้องว่า ประธานวุฒิสภาได้ส่งคำร้องขอให้ถอดถอนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้สวนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้มีหนังสือสอบถาม และประธานวุฒิสภายืนยันว่าได้ตรวจสอบคำร้องขอดังกล่าวถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงต้องมีหน้าที่ดำเนินการได้สวนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ต่อไป โดยต้องได้สวนแล้วทำรายงานเสนอวุฒิสภาระบุให้ชัดเจนว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดมีมูลหรือไม่เพียงใด พร้อมทั้งระบุเหตุแห่งการนั้น และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลนับแต่วันดังกล่าว ผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้จนกว่าวุฒิสภามีมติ การมีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินการได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือโต้แย้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อขอให้ถอดถอนว่ามีไม่ครบจำนวนโดยอ้างว่ามีผู้ที่เสียหายเข้าชื่อรวมอยู่ด้วย ในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้สวนยังไม่แล้วเสร็จ จึงเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับเงื่อนไขความสมบูรณ์ของคำร้องขอในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ต้องมีหน้าที่ในการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องขอในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นผู้มีสิทธิ

เข้าชื่อว่า เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ได้เป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อมีจำนวนครบถ้วนเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ บัญญัติไว้ หรือไม่ ก่อนที่จะดำเนินการไต่สวนคำร้องเพื่อมีมติต่อไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยมาเป็นลำดับข้างต้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวน ๖ คน คือ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นายมงคล สระฐาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นด้วยกับเหตุผลที่ได้วินิจฉัยไว้ในประเด็นที่หนึ่งว่า ประธานวุฒิสภามีหน้าที่ในการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ โดยมีผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยไม่ใช่ผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ ครบจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ บัญญัติไว้ หรือไม่ ก่อนที่จะส่งคำร้องขอ ดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ต่อไป สำหรับ ประเด็นที่สอง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕ คน คือ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นด้วยกับ เหตุผลที่ได้วินิจฉัยไว้ว่า คำร้องขอให้ถอดถอนฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวน ข้อเท็จจริงได้ ต้องเป็นคำร้องที่ถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๑ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง ปราบปรามการได้แย้งเกี่ยวกับความไม่ครบถ้วนของผู้เข้าชื่อฯ ในขั้นตอนการไต่สวนคำร้องขอของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องขอในส่วนที่มีการโต้แย้งให้เป็นที่ยุติก่อน โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน คือ นายมงคล สระฐาน เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีหน้าที่ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องขอในส่วนที่มีการโต้แย้ง แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องส่งคำร้องขอให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตามหน้าที่ในการตรวจสอบ คำร้องขอดังกล่าวให้ยุติก่อน

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คน คือ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายสุจิต บุญบงการ และนางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ เห็นว่า เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง จากผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อแล้ว ประธานวุฒิสภามีหน้าที่ต้องตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอถูกต้องครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๑ หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปตามหมวด ๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวถึงความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๓ ที่เกิดเป็นเหตุตามคำร้องนี้สืบเนื่องจากฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาได้ยกขึ้นเป็นข้อโต้แย้งในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนจำนวนหนึ่งขาดคุณสมบัติในการร้องขอให้ถอดถอน ซึ่งเมื่อหักจำนวนดังกล่าวออกแล้ว คงเหลือจำนวนผู้มีสิทธิร้องขอให้ถอดถอนไม่ครบ ๕๐,๐๐๐ คน เห็นว่าเมื่อกรณีโต้แย้งดังกล่าวเกิดขึ้นในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริง ย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ต้องแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานในประเด็นข้อโต้แย้งดังกล่าวให้กระจ่าง แล้วจัดทำสำนวนไต่สวนข้อเท็จจริง และดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง ประกอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๕๐ ถึงมาตรา ๕๓ ตามแต่กรณี สำหรับคำขอท้ายคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยทั้งสามข้อเป็นการหาหรือขอความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ทั้งสิ้น ไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ให้ได้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๕๒, ๘/๒๕๕๒ และ ๖๓/๒๕๕๓ จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ประเด็นที่สาม หากผลการตรวจสอบประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่ามีผู้เสียสิทธิฯ รวมอยู่ด้วย อันเป็นผลให้มีผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนที่มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และไม่เป็นผู้เสียสิทธิฯ มีจำนวนไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ คนแล้ว จะถือว่าคำร้องขอให้ถอดถอนเป็นคำร้องขอที่ถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อวินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองแล้ว จึงไม่ต้องพิจารณา วินิจฉัยคำขอในประเด็นนี้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประธานวุฒิสภามีหน้าที่ตรวจสอบว่า ผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่คนออกจากตำแหน่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยไม่เป็น ผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอน บุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีครบจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ บัญญัติไว้ ก่อนที่จะส่งคำร้องขอดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ ต่อไป และคำร้องขอให้ถอดถอนฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ ต้องเป็นคำร้องขอที่ถูกต้องและครบถ้วน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตฯ มาตรา ๖๓ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง ปราบปรามการโต้แย้งเกี่ยวกับความไม่ครบจำนวน ของผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ในขั้นตอนการไต่สวนคำร้องขอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้องดำเนินการตรวจสอบ ความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องขอในส่วนที่มีการโต้แย้งให้เป็นที่ยุติก่อน

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ